

b) Așa cum am văzut, Triodul este și una dintre cele trei mari perioade ale anului liturgic, care ține de la Duminica Vameșului și a Fariseului (cu trei săptămâni înainte de începutul Postului Paștilor), până la Duminica Paștilor. După cum arată părintele Ene Braniște, primele trei săptămâni din această perioadă constituie un timp de pregătire duhovnicească în vederea începerii postului, iar restul de șapte săptămâni – adică însuși Postul Paștilor – este vremea de pregătire, prin pocăință, post și rugăciune, pentru a ne învrednici de marea sărbătoare a Învierii Domnului.

Dacă urmărim în calendarul ortodox prima dintre cele trei săptămâni pregătitoare dinaintea Postului Mare, observăm că zilele de miercuri și vineri sunt însemnate cu harți, adică în aceste zile nu se mai ține post, ci este dezlegare la orice fel de mâncare.

Tipicul cel Mare al Sfântului Sava arată motivul dezlegării din această săptămână: „Trebuie să se știe că, în această săptămână postesc

blestemații armeni urâtul lor post, iar noi, monahii, în fiecare zi, chiar și miercuri și vineri mâncăm brânză și ouă în ceasul al nouălea, iar mirenii mănâncă carne, răsturnând astfel dogma celui fel de eres al acelora”. Mai concret, „urâtul post” despre care vorbește Sfântul Sava este, de fapt, un post de doliu care dura o săptămână, instituit de către episcopul Serghie Armeanul (sec. VI) în cinstea câinelui său pierdut – Arțivurion (de aici și termenul „harți”). Acest post a fost condamnat, de-a lungul veacurilor, de mai mulți Părinți ai Bisericii, și înțelegem astfel că intenția pentru care nu postim în această perioadă este una apologetică sau polemică. [...]

Cea de-a doua săptămână a Triodului este una obișnuită, adică vom posti miercurea și vinerea, iar cea de-a treia săptămână este cunoscută drept „Săptămâna albă”, atunci fiind dezlegare la brânză, lapte, ouă și pește în toate zilele, inclusiv miercurea și vinerea.

Sursa: doxologia.ro

PROGRAMUL LITURGIC

Marți 27 februarie	18:00	Sfântul Maslu
Sâmbătă 2 martie	18:00	Vecernia și Litia
Duminică 3 martie	08:00	Utrenia și Sfânta Liturghie → Duminica a 34-a după Rusalii (a Întoarcerii Fiului risipitor)

Pentru versiunea digitală și extinsă a buletinului, abonați-vă pe sfantul-ilie.ro.
Strada Doamnei, nr. 18, Sector 3, București

BULETINUL PAROHIEI

SFÂNTUL ILIE - HANUL COLȚEI

„Cu cât are cineva viața mai simplă, cu atât mai fericit este.”

– Sfântul Antonie cel Mare

Nr. 528 / 25 februarie 2024

**PĂRINTELE
PETRONIU TĂNASE**

† 22 FEBRUARIE
1916 - 2011

DUMNEZEULE, MILOSTIV FII MIE, PĂCĂTOSULUI

Cea dintâi Duminică, a Vameșului și Fariseului, Sfinții Părinți au mai numit-o „vestitoare” a luptelor celor duhovnicești, pentru că prin ea, ca o trâmbiță, ni se vestește pregătirea de război împotriva dracilor, în postul care vine. Primul semnal al acestei pregătiri de luptă ni-l dau cele trei stihiri, care se cântă îndată după Evanghelia Utreniei: „Ușile pocăinței”, „În cărările mântuirii...” și „La mulțimea faptelor mele celor rele...”, stihiri care ne umplu de umilință și ne răscolesc inimile. În lumina lor ne vedem cu sufletul și cu trupul întinate de mulțimea faptelor celor rele pe care le-am făcut; cu viața de până acum irosită în lenevire, iar ziua înfricoșatei Judecăți apropiindu-se înspăimântătoare. Ce vom face?

Adâncă mâhnire și cutremurare ne cuprinde și ne umbrește sufletul. Dar, în același timp, se ivește și o rază de nădejde: milostivirea cea nemăsurată a lui Dumnezeu, puternicele rugăciuni ale Maicii Domnului și lucrarea curățitoare și înnoitoare a Pocăinței, ale cărei uși se deschid acum. Nădejdea ne întărește și ne dă îndrăzneală să strigăm cu zdrobire de inimă ca și Proorocul David: „Miluiește-mă Dumnezeule, după mare mila Ta!”.

Al doilea semnal de pregătire ni-l dă pilda evanghelică a Vameșului și a Fariseului (Luca 18, 10-14), la care cântările și citirile vecerniei și utreniei mereu ne vor îndemna să cugetăm: „*Să nu ne rugăm ca fariseul, fraților, că tot cel ce se înalță pe sine, se va smeri; ci să ne smerim înaintea lui Dumnezeu prin postire, ca vameșul strigând: Dumnezeule, milostivește-Te spre noi păcătoșii!*” sau „*Fariseul biruindu-se de slava deșartă, s-a lipsit de bunătați, iar vameșul, prin pocăință, s-a învrednicit de daruri...*”.

De obicei, omul fuge de sine, se ferește să se uite în sufletul său, ca să nu vadă cum este. Se teme chiar să o facă, presimte că această privire este primejdioasă; ca o prăpastie în care, dacă te uiți prea mult, amețești și te prăbușești. Acest simțământ nu este mincinos. Omul nepăsător față de mântuire duce casă bună cu păcatul și cu patimile; se obișnuiește cu ele, i se par firești, „că așa este el”, fără să-și dea seama de fiara pe care o hrănește. Abia atunci când se trezește și vrea să scape de ele, face o

amară experiență. De unde păcatul i se părea plăcut, se făcea cu lesnire, acum însă a devenit o fiară ucigătoare, cu anevoie de biruit. Patima se încuibează adânc în firea omului, cu atât mai adânc, cu cât este săvârșită de mai multe ori. Cuviosul Dorotei ne îndeamnă: „Să tăiem patimile degrab, până nu ne obișnuim cu ele, pentru că dacă le vom lăsa să se întărească cu totul și ne vor cuprinde, atunci singuri nu le vom mai putea deșărădăca oricât de mult ne-am osteni”.

În această stare de neputință, omul renunță să se mai lupte cu păcatul, se deznădăjduiește: „Nu mă mai pot mântui, sunt pierdut!”. Atunci apare din nou vrăjmașul și șoptește: „Vezi? Ai păcătuit peste măsură; nu mai poți face nimic; Dumnezeu te-a părăsit”. Omul se găsește în pragul deznădejdiei, pe marginea prăpastiei iadului. Aceasta-i prăpastia pe care o sapă păcatul în sufletul omului și de care el se teme când fuge de sine. Dacă omul nu se eliberează din puterea tiranică a răului, căderea este sigură; dar omul singur, cu puterile sale numai, nu se poate smulge din robia în care se află. Ce să facă? Să ne uităm la vameș. El privește în prăpastia sufletului său, se spăimântă și se cutremură, dar se umilește și strigă degrab: „*Dumnezeule, milostiv fii mie, păcătosului!*”.

Duminica vameșului, arătându-ne smerenia ca un izvor de binefaceri cerești, a subliniat îndeosebi prima față a ei:

recunoașterea păcatelor proprii, a neputinței și nevredniciei noastre în fața lui Dumnezeu. Iată, dar, smerenia curată degrabă și ușurează povara păcatului, precum Însuși Domnul o spune: „*Tot cel ce se smerește se va înălța*” (Luca 18, 14).

Dar înălțarea este mai mult decât curățire de păcate. Îndată ce omul se curăță de păcat, începe să lucreze harul, care sălășluiește întru el și pe care păcatul nu-l lasă să lucreze. De aceea Apostolul spune: „*Domnul, celor smeriți le dă har*” (I Petru 5, 5). Smerenia face lucrător harul din om, iar lucrarea harului este felurimea cea bogată a tuturor virtuților. [...]

Lucrarea smereniei, însă, nu se oprește aici. Întocmai ca și bogăția pământească, bogăția cea duhovnicească a virtuților este primejduită de vrăjmașii cei nevăzuți, dracii. Dacă omul ia aminte și începe să se încreadă în sine, să se înalțe, cade ca fariseul cel drept dar lăudăros, își pierde rodul ostelenilor, fiindcă „*tot cel ce se înalță, se va smeri*” (Luca 18, 14).

„Lucrează și veghează” ne învață Sfinții Părinți. Lucrează toate faptele cele bune, dar nu fii fără de grijă de rodul lor, ci păzește-l de tâlharii cei nevăzuți. Iar putere nebiruită împotriva lor și cămara cea mai sigură pentru comorile cele duhovnicești, de care nu se pot apropia tâlharii draci, este smerenia. Sursa: **Protosinghelul Petroniu Tănase, Ușile pocăinței. Meditații duhovnicești la vremea Triodului**, Editura Doxologia, Iași, 2011

CUVÂNT CATEHETIC

DESPRE PERIOADA TRIODULUI

Ca o formă de comemorare a vieții și a faptelor Mântuitorului Iisus Hristos, Anul Bisericesc poate fi împărțit în trei mari perioade, numite după cartea principală de slujbă folosită de cântăreții din strană în fiecare dintre aceste momente și anume:

- 1) Perioada Triodului (perioada prepascală),
- 2) Perioada Penticostarului (perioada pascală) și
- 3) Perioada Octoihului (perioada postpascală).

Etimologic, termenul „triod” vine din limba greacă, de la „triodion”, format din cuvintele „tria” (trei) și „odi” (odă), și înseamnă cântare sau imn în trei ode sau strofe.

Din punct de vedere practic, în viața liturgică, Triodul are două sensuri:

a) Cartea de cult în care sunt cuprinse textele și cântările din această perioadă liturgică. Numele cărții vine de la numărul celor trei cântări (de regulă) din canoanele Utreniei, spre deosebire de cele cuprinse în Octoih sau Minei (opt sau nouă);